

S. Sayısı : 164

1942

**Devlet Denizyolları İşletme U.M.
bütçesi**

Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğü 1942 malî yılı bütçe kanunu lâiyhası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/762)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/849

28 . II . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İcra Vekilleri Heyetince 28 . II . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğünün 1942 malî yılı Bütçe kanunu lâiyhası esbabı mucibesiyile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğünün 1942 senesi bütçe kanunu esbabı mucibe lâiyhası

Maded 1 : Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğünün 1942 yılı masrafları için tesbit olunan cetvele göre (10,083 787) lira tahsisat talep olunmaktadır. Bu meblâğ 1939 yılından başlayan Denizyolları faaliyetinin her sene bir miktar yükselmekte olduğunu ifade etmekten ziyade masraf unsurlarının gittikçe tezayüt etmekte bulunduğu mânasına anlaşılmalıdır.

Filhakika Denizyolları idaresinin inhisar halinde işlettiği yoleu ve karışık yük nakliyatı hacminde normal zamanlara nazaran göze çarpacak mühim bir değişiklik ve fazlalık yoktur, bütçenin tanzimine esas tutulan iş hacminde belli başlı bir fark olmamakla beraber harp halinin iktisadi hayatta gösterdiği inikâslar dolayısıyla ifasiyle mükellef bulunduğumuz hizmetlerin maliyeti yükselmiş ve bu hal bütçe muhassasatının arttırılmasını intaç eylemiştir.

Sene itibariyle bütçelerin inkişafı şu suretle görülmektedir :

Fasıl	1939	1940	1941	1942
1	2 026 410	2 627 260	2 646 000	3 503 000
2	18 800	11 500	13 000	15 000
3	141 020	165 500	129 700	129 700
4	209 850	244 701	230 000	265 001
5	96 500	130 405	97 561	88 001
6	182 000	196 500	153 500	182 000
7	3 549 000	4 419 630	4 835 516	5 085 001
8	275 000	275 000	25 001	226 740
9	64 985	77 811	81 300	94 944
10	216 000	244 400	494 400	494 400
	6 779 565	8 392 713	8 705 978	10 083 787

1939 bütçesi 11 aylık bir devreyi ihtiva etmekte olması itibariyle mukayesenin sıhhati bakımından bir aylık masrafa mukabil daha (616 324) lira ilâvesi icabeder ki buna nazaran mezkûr yılın hakikî ve bir senelik bütçesinin (7 395 889) lira üzerinden tanzim edildiğini kabul etmek lâzımdır.

Şu halde 4 senelik bir faaliyet devresinde bütçenin masraf artışı 10 083 787 — 7 395 889 = 2 687 898 lira tutar ki bu da % 36 nisbetinde bir tezayüdü ifade eder.

Bu çoğalmaların başlıca iki sebebi vardır :

1. — İşletme inkişafı.
2. — Rayiç fiatların yüksekliği.

İşletme inkişafı şeklinde ifade olunan tezayüt, Umum müdürlük bünyesine iltihak eden yeni teşekküllerden veya yeni tesis ve vasıtaların hizmete girmesinden tevellüt eden normal bir tezayüttür ki aynı zamanda varidat bütçesine de müessir bulunmaktadır.

Sosyeteşilep'in ve Haliç işletmesinin Devlet Denizyolları camiasına girmesi, yeni vasıtaların hizmete alınması gibi.

Filhakika 1940 yılında Sosyeteşilep mubayaa olunmuş ve 1941 yılında da Haliç işletmesi idare bünyesine iltihak eylemiştir. Gayrifaal bir duruma gelmiş olan iki şehir hattı gemisinin araba vapuru haline konulması, İngiltere'den Milli Müdafaa vekâleti hesabına gelen araba vapurlarının vaziyeti takarrür edinceye kadar idaremiz emrinde kalması, ve yine küçük vasıtalardan bir kısmının yeniden inşa ve faaliyete konulması gibi sebeplerle iş hacmimizde masraf hadlerini çoğaltıcı tahavvüller olmuş ve bunun neticesi olarak bütçelerimiz kabarmıştır. Bu keyfiyette normalin dışında bir ehit yoktur.

Rayiç fiyatların yükselmesiyle ilgili artışa gelince bunun en bariz misalini 7 nci fasıl masrafları teşkil etmektedir. Filhakika yukarıdaki tablo tetkik edildiği takdirde 1939 yılında (3 549 000) lira olarak tahmin olunan masraflar 1942 yılında (5 085 000) liraya yükselmiş bulunmaktadır.

Bu fasıldaki bir buçuk milyon liraya yakın tezayüdün en başlıca sebebi kömür maliyetinden başlayarak her türlü istihlâk ve tamir malzemesinin fevkalâde yükselmiş bulunmasıdır.

1939 yılında vasatî maliyeti 10 lira olan kömür gerek havza fiyatlarının artması gerekse tâli masrafların, (navlun, sigorta, tahmil ve tahliye, ambar kiralari gibi) yükselmesi gibi sebeplerle halen 13 liraya mal olmaktadır, bu 3 liralık fark eski maliyete nazaran senede 450 bin liralık bir tezayüdü ifade eder. Yağ fiyatlarında da aynı fark daha bariz bir şekilde görünmektedir. 19 kuruşa tedarik olunan makine yağları halen 75 kuruştur. 65 liraya tedarik olunan mazot 130 liradır. Bu yüzden bütçeye tahmil olunan mükellefiyetin 100 bin liradan fazla olduğu muhakkaktır.

Diğer istihlâk malzemesinin kaydettiği tereffüfler de % 100 den % 1000 e kadar tehalüf eylemektedir, Demirde % 300, karpitte % 500, halatda % 400, kerestede % 150 nisbetinde ifade olunabilen tezayüdlerin tevlit ettiği inikâs yüz binlerle ifade olunacak kadar ehemmiyetlidir.

Bu iki esaslı sebep lâncinde fasıl itibariyle vaziyetin tahliline geç'dik'e:

Fasıl : 1.

Ücret ve yevmiyeler

3656 sayılı Barem kanunu hükümlerine tabi olan Denizyolları işletme umum müdürlüğünün tanzim olunan teşkilât kadroları mucibince A grupuna dahil memurlardan senelik ücretlerinin tutarı (1 998 000) lira ve D grubu müstahdemlerinin balığı de (1 500 000) liradır. Bu teşkilât kadroları şimdiye kadar muhtelif sebeplerle yüksek meclisin tasdikına arz edilememiş olduğundan şimdiye kadar bütçe kanunlarıyla alınan mezuniyete müsteniden Münakalât vekâletince tanzim ve tatbik olunmakta idi.

Aded kadrolarının Münakalât vekâletince tanzimi sırasında memur ve müstahdemlerin vaziyetini islah maksadiyle şu tedbirler alınmıştır.

1. Gemi zabitanının barem dereceleri tesbit olunmuş ve bunların ücretleri islah olunarak İşletme hizmetinin en faal kısmını deruhde eden bu elemanların meslekte inkişaf ve terakkileri temin olunmuştur.

2. Gemici ve tayfa ünvanı altında ve pek az ücretle hizmet gören gemi personelinin aylıkları çoğaltılmış ve bu tedbirle işletme hizmetlerinin durması önlenmiştir.

Yukarıda arzolunan ıslah ve zamların bütçe üzerindeki tesiri takriben 250 bin lira kadar bir yekûn tutmaktadır.

4178 sayılı kanunla fevkalâde hallerin devamı müddetince verilecek zamlar dolayısıyla de bu yekûn 445 bin lira artmış bulunmaktadır.

Teşkilâtımıza yeni ilhak olunan Sosyeteşilep ve Haliç işletmelerinin de takriben 150 bin liralık bir tesiri olmuştur.

Binaenaleyh tezayüdün 850 bin lirası normal ve zaruri sebeplere istinat eylemekte ve teklif olunan tahsisat fiili kadrolara da mutabık bulunmaktadır.

Fasıl : 2

Bu fasılda eski senelere nazaran göze çarpan çoğalma hareirah tediyesini istilzam ettiren hizmetlerde kaydolunan inkişafılgilidir. Kısmen askerlik mükellefiyetinin de bu artışta tesiri görülmekte ve muvakkaten boşalan kadrolar yerinde vekil istihdamı dolayısıyla masrafımız artmış bulunmaktadır.

Fasıl : 3

Bu fasıl geçen senekinin aynıdır. Ve Avrupa'da bulunan talebemizin her türlü masraflarıyla istihdam olunan Gemi kurtarma mütehasısımın ücretlerini ödemeğe mahsustur.

Fasıl : 4

Bu fasılda hizmetlerden tekaüt maaşları 4178 sayılı kanun dolayısıyla 17 bin lira artmış ve yine kumaş ve kösele fiyatlarıyla ilgili olarak elbise bedelleri 15 bin lira çoğalmıştır. Kadro ve teşkilât dolayısıyla açıkta kalacaklara verilecek tazminatın halen tatbik mahalli görülmediğinden bu fasılın 6 ncı maddesi için tahsisat teklif olunmamıştır. Diğer masraf unsurlarında bir değişiklik yoktur.

Fasıl : 5

Bu fasılda 1941 yılında açılmış olan çırak kursunun masraflarını karşılamak maksadiyle 20 bin liralık bir tahsisat tezyidi yapılmış ve malî vaziyetin müsaadesi dolayısıyla borçlu hesap açma mecburiyetinin gecikeceği nazara alınarak 3 ncü maddeden 30 bin lira kadar bir tasarruf temin olunarak fasıl yekûnu kısmen azaltılmıştır.

Fasıl : 6

Bu fasılda maliyet be'elile ilgili olan kırtasiye ve matbu evrak tahsisatı 20 bin lira çoğaltılmış ve telefon ve telgraf masrafları da hakikî sarfiyata göre 10 bin lira tezyid olunmuştur. Müteferrik masraflar grupuna dahil hizmetlerden bir kısmı malzeme maliyetine intikal ettirilmiş olduğundan bu maddeden 5 bin lira tasarruf olunmuştur.

Heyeti umumiyesi itibariyle bu fasılda yapılan değişiklik fiili durumun karşılanmasını teminden ibaret kalmıştır.

Fasıl : 7

Esabı mucibe lâyihasının başlarında izah olunduğu veçhile bu fasıl en esaslı işletme masraflarını bünyesinde toplamış bulunmakta ve kömür dahil her türlü istihlâk ve tamir malzemesi ile diğer sefer masraflarının lüzum gösterdiği tahsisat karşılığını ifade etmektedir.

Denizyolları işletme Umum müdürlüğü deniz nakliyatı hizmetlerinin gördürülmesi için tesis olunduğuna nazaran mevcut vasıtaların hizmete âmade bir halde tutulması ve buna hizmet eden tesisat ve tehzizatın iyi bir halde bulundurulması başta gelen bir vazife ve mecburiyettir. Bu bakımdan bu fasılın mevzuunu teşkil eden hizmetlerin tepsi hakikî ihtiyaçlara göre ölçülmüş ve bütün ihtimaller derpiş olunarak imkân nisbetinde bunların tatminine çalışılmıştır. Ancak yine itiraf etmek lâzımdır ki tahsisat teklifinde işletme hizmetinin en zaruri ve gayrikabili içtinab masrafları düşünölmüş ve ihtiyaçlarımızın gelecek yıllara bırakılması mümkün görölen kısımları

bu fasılda mütalâa olunmamıştır. Umum müdürlük binası, Deniz hastanesi, fabrikaların tevsiî, dok ve rıhtımların esaslı surette tamiri, Çırak mektebi, Van şubesine ait inşaat, yeni tezgâhlar ve saire gibi işler ya tamamen terk olunmuş veya ancak zaruri olan kısımları bütçeye alınabilmiştir.

Şimdiye kadar bütçe dahilinde idare olunan aidatlı işlerin 3633 sayılı Teşkilât kanununun 27 nci maddesi hükmüne uyularak bu fasıldan çıkarılmış bulunduğunu ayrıca kayıd ve işaret eylemek lâzımdır.

Fasıl : 8.

Bu faslın mevzuu 1942 teklifinde tamamiyle değişmiş bulunmaktadır. Bundan evvelki yıllar bütçelerinde 8 nci fasıl teçdit ve sigorta sermayelerini ihtiva eden bir masraf unsuru idi. Teçdit sermayesine ait hükmün 3633 sayılı kanunun 21 ve 22 nci maddeleri mucibince kârüzarar tablosunda gösterilmesi icabeylediğinden bu tahsisat geçen sene bütçesinden çıkarılmış idi. Yine aynı kanunun 24 ncü maddesine uyularak tanzim olunan hesap talimatnamesinin 19 ncu maddesi mucibince dahilî sigorta primlerinin de bir taraftan işletme masraflarına tahakkuk ettirilerek mukabilinin sigorta sermayesine nakli ve bu suretle bu masraf unsurunun da işletme hesapları meyanında kârü zarara müessir olacak bir durumda idaresi tekerrür ettirilmiş olduğundan sigorta sermayesinin de tahsisat mevzuu ile ilgisi kalmamış ve işletme muhasebesinin yürütülmesi sırasında nazara alınması gerekmekte bulunmuş olduğundan bu masrafta bütçeden çıkarılmış bu suretle 8 nci fasla mevzu tahsisat ortadan kalkmış bulunmaktadır. Buna mukabil Sosyeteşilep hisse senetlerinin mubayaası için çıkarılan (520 780) liralık bononun Umum müdürlükçe iktisap olunmuş bir servet olması itibariyle İdarece ödenmesi gerekli olduğundan Maliye vekâleti ile muhabere olunarak tesbit olunan esaslar dairesinde ve 3 taksitte tediyesi kararlaştırılması üzerine 1942 bütçesinin 8 nci faslı bu işe tahsis olunmuş ve ana paranın ilk taksiti ile faiz ve acyo masraflarına mukabil (226 740) lira tahsisat teklif olunmuştur.

Fasıl : 9

Bu baptaki kanun mucibince Merkez bankasına ödenecek hisenin tediyesi için teklif olunmuştur.

Fasıl : 10

3633 sayılı teşkilât kanununun 3 ncü maddesi mucibince Devlet Reisine ait vasıtaların ücret ve masraflariyle her türlü işletme ve tamir ve yedek malzeme ihtiyaçlarını karşılamak maksadiyle teklif olunmuştur. Bu faslın eski senelere nazaran kaydettiği tezayüt Ertuğrul yatının hizmete girmesi ve bilhassa mazotla müteharrik vasıtalar (bu maddenin fiat tezayüdü dolayısıyla) masraflarının çoğalmış olmasından mütevelit bulunmaktadır.

Madde 2 : Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğünün bütçe kanununa bağlanan B cetveli mucibince tahmin olunan geliri (10 084 400) lira olarak tesbit olunmuştur.

3633 sayılı teşkilât kanunu mucibince umum müdürlüğün ifasiyle mükellef tutulduğu hizmet gruplarına göre tasnif edilmiş olan B cetvelinin tetkikinden de anlaşılacağı veçhile gelir kaynaklarında da bu günkü iktisadi ve malî şartlara uygun bir inkişaf temin olunmuş ve tahminlerin icrasında mümkün olduğu kadar titiz ve itinalı davranılmak suretiyle bütçe kaidelerine sadık kalınmıştır.

İdare gelirlerinin tesbitinde bilhassa 3633 sayılı teşkilât kanununun 26 ncü madesi hükmü nazara alınmış ve Umum müdürlüğün tesisat vasıta ve hizmetleriyle ilgili olmıyan ve fakat tarafımızdan ifası zaruri bulunan (armatör gemilerinin tamiri, ve bu gemilerin kiralanarak muntazam posta ve şilep seferlerine tahsisi gibi) iş ve mevzular ne masraf ne de gelirden hesaba alınmamıştır.

Bütçe kaidelerinin umumiyet prensibine muhalif olmakla beraber bu tarzda düşünmeyi intaceden sebepler şunlardır :

Armatör gemilerinin tamiri idareye teveccüh eden bir hizmet değildir. Filhakika memlekette başkaca müsait havuz olmaması itibarile havuzlama işlerinin behemehal tarafımızdan yapılması gerekli ise de diğer tamirat için hususi firma ve teşekküller mevcuttur. Binaenaleyh, mevcut armatör gemilerinden ne kadarının bu şerait dahilinde idare fabrikalarında tamir olunacağı ve bu tamirle-

rin ne miktara balığ olacağıın önceden tahmini mümkün olmadığı gibi fevkalâde seyyal olan böyle bir işin bütçe ve tahsisat takyidatı içine almarak idaresi de fiilen gayrimümkündür. Tahsisatın bir diğer ifadesi senesi içinde yapılacak hizmetin âzami haddini göstermek olduğuna nazaran iş fazlalığı dolayısıyla tahsisatın kifayetsizliği halinde işi durdurmak ve tamir işlerini yarıda bırakmak ve munzam tahsisat istihsali için gerekli formalitelerin ikmaline kadar fabrikalar mesaisini tatil etmek icabedecektir.

Gemilerin kiralanması hali de buna müşabihdir. Malî yılı içinde idare gemilerinin ne miktarının Millî Müdafaa emrinde kalacağını başından kestirmek kabil olmadığı gibi yer yer tahaddüs edecek olan münakale ihtiyaçlarının ancak hâdisenin zuhuru anındaki gemi vaziyetine göre ya kendi vasıtalarıyla veya hariçten gemi tahsis etmek suretiyle ifası lâzım ve zaruri bulunduğundan bu işin de bütçe prensipleri dahilinde icrası bilamel fevkalâde müşkülât doğurabilir. Gemilerin kiralanması usulleri Koordinasyon Heyeti kararlarıyla nizama bağlanmış bulunduğu nazaran işin Teşkilât kanunumuzun 26 nci maddesi şümulü dahilinde mütalâası sadece nazari bir mahzur teşkil eder. Tatbikatta ise gemi kira bedelleri ile sefer masraflarının tenzilinden sonra bakiyesinin irat kaydı her bakımdan kolaylığı mucib olacağı gibi münakalât hizmetinin başarılmaması da bu imkânın elde tutulmasına bağlı bulunmaktadır.

Gelir kaynakları tahminlerinin bütçe itibariyle tevazzu ve inkişafına gelince, 1939 dan başlayarak sıra ile şu suretle görünmektedir:

F. M.	Nev'i	1939	1940	1941	1942
1	İşletme hâsılatı :				
1	Muntazam posta seferleri hasılatı	3 662 750	4 500 000	5 525 000	6 100 000
2	İstanbul ve civarı iç hatlar ve Yalova hattı hasılatı	1 051 700	1 220 000	1 200 000	1 250 000
3	İzmir körfez hattı hasılatı	201 200	859 593	230 000	230 000
4	Zuhurat seferleri hasılatı	50 000	100 000	300 000	300 000
5	Van İşletmesi hasılatı	79 565	100 000	50 000	50 000
6	Haliç İşletmesi hasılatı	—	—	—	170 000
	Yekûn	4 045 215	6 179 593	7 305 000	8 100 000

F. M.	Nev'i	1939	1940	1941	1942
2	Tâli işletmeler hasılatı :				
1	Fabrikalar ve doklar ve atelyeler hasılatı	800 000	800 000	250 000	250 000
2	Gemi kurtarma hasılatı	411 550	450 000	300 000	250 000
3	Kılavuzluk ve romorköreülük hasılatı	164 600	180 000	70 000	100 000
4	Şilepçilik hasılatı	5 000	388 720	225 000	800 000
	Yekûn	1 381 150	1 818 720	845 000	1 400 000
	Mütenevvi hasılat :	137 200	150 000	63 000	90 000
	Devlet Reisine ait vasıtalar için umumî muvazeneden yardım :	216 000	244 400	494 400	494 400
	Umumî yekûn	6 779 565	8 392 713	8 707 400	10 084 400

Bu tablonun bugüne kadar malûm olan fiili neticeleri de şöyledir :

	1941 yılı				
	1939	1940	8 aylık tahakkuk eden	Muhtemel dört aylık	Yekûn
Muntazam posta seferleri	3 687 809	4 215 000	3 802 000	1 600 000	5 402 000
İstanbul ve civarı hatları	1 043 003	1 252 228	888 000	360 000	1 248 000
İzmir körfez hattı	185 492	208 575	175 000	60 000	235 000
Zuhurat seferleri	312 655	463 443	144 000	156 000	300 000
Van İşletmesi	33 164	—	23 000	27 000	50 000
Haliç İşletmesi	—	—	91 000	44 000	135 000
	5 262 123	6 139 246	5 123 000	2 247 000	7 370 000
Fabrika ve havuzlar	76 527	136 245	76 000	150 000	226 000
Gemi kurtarma	11 942	178 585	230 000	—	230 000
Kılavuzluk	102 661	59 103	77 000	30 000	107 000
Mütenevvi	98 114	112 662	27 000	30 000	57 000
Şilepçilik	—	—	15 000	65 000	665 000
Yatlar	216 000	244 400	494 400	—	494 400
Yekûn	5 767 367	6 870 241	6 042 400	3 107 000	9 149 400

Her iki tablonun mukayesesi tahmin ile tahakkuk arasında bilhassa 1939 ve 1940 senele-
rinde Fabrikalar, Gemi kurtarma ve kılavuzluk ve mütenevvi hasılat tahminlerinin tahakkuk
etmemiş olması itibariyle bir isabetsizlik olduğu ve 1941 malî yılında ise tahminlerin oldukça ihti-
yatlı ve isabetli yapıldığını göstermektedir. Gelir kaynaklarında seneden seneye müşahe-
de olunan inkişaf tarifelerde yapılan değişikliklerden ve bilhassa şilep seferlerinin daha rand-
manlı olmasından ileri gelmektedir. 1939 yılı hesap neticelerine nazaran mevcut tarifelerin bü-
tün hatlarda zarar verdiği anlaşılmış ve 10 şene evvelki iktisadi şeraite göre tanzim olunan
tarifelerin yeni icaplara göre düzenlenmesi zarureti katî surette hissolanarak icabeden ıslah
tedbirleri alınmış ve hissolunur bir ağırlık tevhit etmeden Denizyolları işletmesinin başabaş ça-
lışması imkânı temin olunmuştur.

1942 yılı bütçesinin tanzimi sırasında gelir ve masraf unsurları bir defa daha tetkik olunmuş
ve fevkalâde tedbirlerle karşılanması gerekeceği mülâhazasıyla yolcu ve yük tarifelerine % 10 nis-
betinde bir zam icrası ve bu suretle takriben 600 bin liralık bir gelir temini yoluna gidilmiş ve
bu suretle muntazam posta seferleriyle şilepçilik tahminleri 1942 yılı için lüzumu kadar çoğaltıl-
mıştır.

Heyeti umumiyesi itibariyle bütçelerin tanziminde bir kâr temininden ziyade işletme hizmetinin
ârizasız devamı gayesi istihdaf edilmekte olduğundan B cetvelinde arz olunan tahminlerin bu nok-
tai nazara uygun ve gelir kaynaklarının bu tahminleri teyit edecek bir vüs'ati haiz olacağı hakkındaki
kanaatimizin de samimî bulunduğunu kayıt ve işaret ederiz.

Madde 3 : Teşkilât kanunu çıkıncaya kadar hizmette kullanılacak memur ve müstahdemlere ait
kadroların Münakalât vekâletince tanzimi salâhiyetini temine mâtuf bulunmaktadır.

Madde 4 : Umum müdürlük emrinde bulunan hizmet vasıtalarının kadrosunu irae etmekte ve
bunların istimal salâhiyetini temine mâtuf bulunmaktadır.

Madde 5 : Cibayet olunacak rüsumun tahsil mezuniyeti için teklif olunmuştur.

Madde 6 : Umum müdürlük nakdî muamelâtının tedvirini ve kömür vesair malzeme stokları ih-

tiyaerni temin maksadiyle kısa vâdeli istikraz yapılmasına mezuniyet verilmesini istihdaf etmektedir.

Madde 7 : Âdi bütçe ile karşılanmıyan ve fakat halihazır vaziyet itibariyle gerek umumî hizmetlerin ifasını temin ve gerekse Millî Müdafaa ihtiyaçlarını tatmin maksadiyle fevkalâde stokların iddiharı ve alelittlak idare sermayesini tezyit edici mahiyette yapılacak tevsiat, ıslahat, tesisat ve teçhizat masraflarının tediye ve mahsubunu temin için teklif olunmuştur.

Madde 8 : Bu madde mütehavvil olarak istimali icabeden tahsisatın listesini ihtiva etmektedir.

Madde 9 : 4109 sayılı asker ailelerinden muhtaç olanlara yardım hakkındaki kanunun 4 nci maddesinin son bendi mucibince banliyo trenlerinde nakledilen birinci mevki yolculardan tahsil olunacak yardımın belediyelere teslim için 75 gün müddet tâyin edildiği halde şehir hatları gemilerinin de dahil bulunduğu diğer grup mükellefleri için bu teslim müddeti 45 gün olarak tâyin olunmuştur.

Umum müdürlüğün bilhassa bu mevzuda teşkilât ve muhasebe sistemi Devlet Demiryollarının aynı olup bilûmum varidat hesapları gişe ve acentelerden gelecek hesapların etkilerinden sonra muhasebeye intikal edebilmekte ve şu vaziyette hakikî hesabın anlaşılabilmesi için en az 75 günlük bir zaman geçmesi icabeylemektedir.

Nitekim nakliye vergilerinin ödeme müddetinin de 75 güne iblâğı keyfiyeti bu zaruretten ileri gelmiştir.

4109 numaralı kanunun tanziminde Umum müdürlüğün bu hususi vaziyeti nazara alınmıyarak şehir hatları gemilerimiz işbu 45 günlük müddete tabi grupta bırakılmış ve bu yüzden yardım paralarının hesabı için hususi ve külfetli ve muhasebe harici bir kayıt sisteminin tatbiki zarureti hâsıl olmuştur.

Maddenin teklifinden maksat bu anormal mesaiyi bertaraf eylemek ve nakliye vergisi için kabul olunan hesaplaşma şeklini aynı mahiyette bir iş olan yardım mükellefiyetine de teşmil etmek suretiyle işi normalleştirmektir.

Madde 10 : 1941 malî yılı Bütçe kanuniyle kabul edilmiş olan bazı maddeler hükmünün lüzumuna binaen 1942 yılı bütçesinde de aynen tatbiki maksadiyle teklif olunmuştur.

Madde 11 - 12 : Kanunun meriyet müddetini ve tatbik salâhiyetini ihtiva eden maddelerdir.

Rapor

Denizyolları umum müdürlüğünün 1942 senesi bütçesi aşağıda izah edildiği şekilde tetkik edilmiştir :

1. Birinci faslın birinci maddesindeki (332 100) lira fazlalığın (240 000) lirası fevkalâde zamma, (92 000) lirası Haliç işletmesi ve sosyete şilep idaresi kadrolarının Denizyollarına devredilmesinden ve yeni teklif kadrosu farkından ibaret olduğu anlaşılmıştır.

2. İkinci maddedeki (524 160) liralık farkın (205 000) lirası fevkalâde zamma, (219 160) lirası Haliç ve Sosyete şilep idarelerinin masraflarına yeni teklif edilen kadrolar tahsisatına ait olduğu anlaşılmıştır.

3. Üçüncü maddedeki (740) lira fazla askerlik mükellefiyetinin kadrolarda vukua getirdiği eksiklikleri telâfi maksadiyle konulmuştur.

4. İkinci faslın birinci maddesine konulan (500) lira fazla Van işletmesine gönderilecek memurlara aittir.

5. İkinci maddesine konulan (1 500) lira fazlalık geçen sene tahsisatının yetişmediğinden (3 000) lira munzam tahsisat alınmasından ileri geldiği ve bu miktar da yetişmeyecek ise de bütçenin müsaadesizliğine binaen daha fazla tahsisat konulamadığı anlaşılmıştır.

6. Dördüncü faslın birinci maddesine konulan (17 000) liralık fazla fevkalâde zamdan ileri gelmiştir.

7. Dördüncü ve beşinci maddelerdeki fazlalık fiyat yükselmesinden ileri geldiği anlaşılmıştır.

8. Beşinci faslın birinci maddesindeki fazlalık 1940 senesinde müracaat olmadığından açılmıyan çırak kursu için 1941 senesinde (5 000) lira tahsisat konulmuş, 1941 senesi son altı ay zarfında müracaatlar tevali ettiğinden yeniden ilk sınıfı açılmış ve öğretmenleri tâyin olunarak işe başlamış olduğundan kursun maaş, ücret ve iâşe bedeli olarak konulmuştur.

9. İkinci maddedeki fazlalık tekaüt sandığı memurlarına verilecek iştirak hissesinin fevkalâde tahsisatıdır.

10. Altıncı faslın birinci maddesindeki (20 000) liralık fazla Haliç ve Sosyete şilep idaresinin Denizyollarına geçmesi ve fiyatların yükselmesinden ileri gelmiştir.

11. İkinci maddeye 1941 senesinde (7 500) lira munzam tahsisat alınmıştır.

12. Yedinci maddeye konulan (4 000) lira fazlalık malzeme fiyatlarının yükselmesinden ileri gelmiştir. Yeniden mefruşat almak mevzu bahis değildir.

13. Yedinci faslın ikinci maddesindeki (500 000) lira fazlalık mevcut gemilerin tamir ve teedit masrafları olup malzeme fiyatlarının ve işçi ücretlerinin yükselmesinden ileri gelmesinden ve 1941 senesinde (550 000) lira munzam tahsisat alınmasındandır.

14. Üçüncü maddesindeki fark iâşe fiyatlarının yükselmesinden 1941 senesinde (34 000) lira munzam tahsisat alınmasından ileri gelmiştir.

15. Altıncı maddedeki fazlalık işçi ücretlerinin yükselmesinden ileri gelmiştir.

16. Sosyete şilebin tasfiyesiyle eshamının Devletçe mubayaasının takarrür etmesi üzerine eşhas ve müessesat elinde bulunan hisse senetlerinin mubayaası için (520 780) liralık bono çıkarılmış ve hisse senetleri tamamen mubayaa edilmiş şirket tasfiye edilerek idare bünyesine iltihak etmiş, bu suretle çıkarılmış olan bononun üç taksitte itfası kabul edilmiş olduğundan ilk taksiti olan (220 000) liranın ödenmesiyle bunların faiz ve iskonto bedelidir.

17. Varidat bütçesine konulan miktar 1941 senesi altı aylık tahsilâta göre ayarlandığı anlaşılmış olduğunu saygı ile arz ederim.

24 . IV . 1942

Raportör
İsparta mebuşu
R. Ünlü

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 97
Esas No. 1/762

24 . V . 1943

Yüksek Reisliğe

Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğünün 1942 malî yılı bütçesi hakkında olup Başvekâletin 28 . II . 1942 tarih ve 6/849 sayılı tezeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Encümenimize havale buyurulmakla Münakalât vekili Fahri Engin ve Umum müdür ile Maliye vekâleti namına Bütçe ve malî kontrol umum müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Masraf bütçesi :

Umum müdürlüğün 1942 malî yılı masraf bütçesi geçen yıla nisbetle 1 376 600 lira bir fazlalıkla 10 084 400 lira olarak teklif edilmektedir.

Bütçenin masraf tertiplerinde husule gelen bu artışın iş hacminin çoğalmasından ve malzeme, işçi ve nakliye fiyatlarının yükselmelerinden ve memur ve müstahdemler aylıklarına yapılan fevkalâde zamdan ileri geldiği anlaşılmıştır. Ezcümle 1940 yılında mubayaa edilen Sosyete şilebe ait gemilerin 1941 yılında idare hizmetine girmesi, keza 1941 yılında Haliç işletme idaresinin idareye ilhaki gibi munzam hizmetler, gayri faal bir duruma girmiş olan iki vapurun araba vapuru haline ifrağı iş hacmini çoğaltmakla beraber masraf yekûnunun da kabarmasına âmil olmuştur.

Diğer taraftan malzeme fiyatının dünya harbi sebeble günden güne yükselmesi ve masraf fasılları arasında büyük bir yekûn tutan kömür fiyatının tereffüü masraf artışlarını mucip olmuştur.

Bu masraf farkının fasıllara inikâsı sureti bu bütçeyi tetkik etmiş olan raportörün bağlı raporunda gösterilmiş olduğundan burada tekrar edilmemiştir.

Alınan bu izahlara göre masraf kısmı yekûnu teklif veçhile aynen kabul edilmiştir.

Varidat bütçesi :

Varidat bütçesi de geçen yıla nazaran masrafla mütenasip bir artış kaydetmiştir. Bu artışın tarifelere yapılan yüzde on zamlardan

ve şilepeiliğin kârlı çalışmasından ve umumî olarak nakliyatta vukua gelen inkişaftan doğduğu anlaşılmıştır. Tahmine 1941 malî yılının sekiz aylık varidatı esas tutularak buna nisbetle son dört aylık muhtemel hasılat da ilâve edilmek suretiyle varidat rakamları elde edilmiştir. Bütçenin müzakeresi sırasında on aylık hasılat anlaşılmış olduğundan bu hasılatı nazaran tahminlerin isabetli olduğu görülmüş ve teklif aynen kabul edilmiştir.

Bütçe kanunu :

Masraf ve varidat cetvellerinde Encümenince bir değişiklik yapılmadığından birinci ve ikinci maddeler aynen ve lâyihamın diğer maddeleri geçen yılda mevcut olan hükümleri ihtiva edip bu yıl dahi aynen kabulleri lüzumlu ve zaruri görülmüştür.

Lâyihamın 10 ncu maddesinde 1941 malî yılı Bütçe kanununun bu yıl dahi tekrarına lüzum görülen bazı maddelerinin numaraları zikredilmekle iktifa edilmiş ise de Encümenimiz bu hükümlerin aynen tekrarını daha uygun gördüğünden lâyihaya 10 - 15 nci madde olarak dercedilmeleri kararlaştırılmıştır.

Müzakere sırasında lâyihaya yeniden bir madde ilâvesi teklif edilmiş ve bununla idarenin fabrika ve atelyelerinde toplu olarak çalıştırılan işçilere çalıştıkları günlerde bir övün parasız yemek tevzii temin edilmek istenilmiştir. Devlet Demiryolları ve Devlet Limanları idareleriyle İnhisarlar umum müdürlüğü işçileri için de kabul edilmiş olan bu içtimai yardımın Denizyolları için de kabulü Encümenimizce muvafık görülmüş ve teklif lâyihaya on altıncı madde olarak ilâve edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Bütçe En. Rs.	Rs. V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>İ. Eker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>H. Kitabcı</i>

Kâtip			İstanbul	İstanbul
İstanbul	Antalya	Bolu	S. Uraz	İ. Hakkı Ülkmen
F. Öymen	Nurullah Sumer	Celâl Sait Siren	Kayseri	Kırklareli
Bolu	Bursa	Bursa	Suat Hayri Ürgüblü	B. Denker
Dr. Zihni Ülgen	Dr. Sadi Konuk	Nezad Ayas	Konya	Kütahya
Diyarbakır	Elâzığ	Giresun	R. Türel	A. Tiridođlu
Rüştü Bekit	F. Altay	M. Akkaya	Muş	Ordu
Gümüşane	İsparta	İsparta	Ş. Ataman	H. Yalman
Durak Sakarya	Mükerrem Karaağaç	R. Ünlü	Seyhan	Sivas
			S. Çam	Remzi Çiner
				M. Ali Yürüker
				Yozgad
				A. Sungur

Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğünün 1942 malî yılı bütçe kanunu lâyihası

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1. — Devlet Denizyolları işletme umum müdürlüğünün 1942 malî yılı masrafları için bağı (A) işaretli cetvelde gösterildiği veçhile (10 083 787) lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğünün 1942 malî yılı gelirleri bağı (B) işaretli cetvelde gösterildiği veçhile (10 084 400) lira tahmin olunmuştur.

MADDE 3. — Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğünün 1942 malî yılına mahsus daimî memur ve müstahdemleriyle müteferrik müstahdemleri kadroları bu idareye ait teşkilât hakkındaki lâyihanın kanuniyet kesbetmesine kadar Münakalât vekâletince tanzim olunur.

MADDE 4. — Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğünün 1942 malî yılı hizmet vasıtaları kadrosu bağı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 5. — Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğünün iştigal mevzuuna dahil işlerden tarifelere, usul ve teamüllere müsteniden alınmakta olan resim, ücret ve bedellerin 1942 yılında da cibayetine mezuniyet verilmiştir.

MADDE 6. — Umum müdürlük, nakdî muamelâtın tedviri, kömür vesair malzeme stoku yapmak için Münakalât vekâletinin müsaadesiyle bir milyon liraya kadar kısa vadeli istikrazlar akdine ve bankalar nezdinde hesabı cariler açtırmağa ve Maliye vekili de bu istikraz ve hesabı carilere kefalet etmeğe mezundur.

MADDE 7. — Her nevi vasıtalar mubayaası, fevkalâde yedek malzeme iddiharı ve sermaye tezyidi mahiyetinde diğer tesisat, teçhizat, ıslahat ve inşaat masraflarına karşılık olmak ve senesi bütçesinin taallûk eylediği fasıl ve maddelerine irat ve masraf kaydedilmek üzere Münakalât vekâletinin tasvibi ve Maliye vekâletinin kefaletiyle bir buçuk milyon liraya kadar bono ihracına Umum müdürlük mezundur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1. — Aynen.

MADDE 2. — Aynen.

MADDE 3. — Aynen.

MADDE 4. — Aynen.

MADDE 5. — Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğünün iştigal mevzuuna dahil işlerden tarifelere, usul ve teamüllere müsteniden alınmakta olan resim ve ücretlerin 1942 yılında da cibayetine mezuniyet verilmiştir.

MADDE 6. — Aynen.

MADDE 7. — Her nevi vasıtalar mubayaası, fevkalâde yedek malzeme iddiharı ve sermaye tezyidi mahiyetinde diğer tesisat, teçhizat, ıslahat ve inşaat masraflarına karşılık olmak ve senesi bütçesinin taallûk eylediği fasıl ve maddelerine irat ve tahsisat kaydedilmek üzere Münakalât vekâletinin tasvibi ve Maliye vekâletinin kefaletiyle bir buçuk milyon liraya kadar bono ihracına Umum müdürlük mezundur.

MADDE 8. — Aşağıda yazılı fıkralarda gösterilen hizmetlerden her biri için senesi bütçesine konan tahsisat kâfi gelmediği takdirde ilâveten sarfına lüzum hâsıl olacak miktarı tediyeye Umum müdürlük mezundur:

- A) Mahkeme harçları;
- B) İrat getiren emlak vergi, resim ve mukataaları;
- C) Reddiyat;
- D) Tekâüt ve eytam, eramil tahsilâtı;

MADDE 9. — 4109 sayılı Asker ailelerinden muhtaç olanlara yardım hakkındaki kanunun 4 ncü maddesinin son bendi mucibince 45 gün olarak tâyin edilmiş olan tediye müddeti Devlet denizyolları İşletme umum müdürlüğü için 75 güne çıkarılmıştır.

MADDE 10. — 1941 malî yılı bütçesinin 9, 10, 11, 12, 13 ve 14 ncü maddeleri hükmü 1942 yılında da aynen tatbik olunur.

MADDE 8. — Aşağıda yazılı fıkralarda gösterilen hizmetlerden her biri için senesi bütçesine konan tahsisat kâfi gelmediği takdirde ilâveten sarfına lüzum hâsıl olacak miktarı tediyeye Umum müdürlük mezundur:

- A) Mahkeme harçları;
- B) İrat getiren emlak vergi, resim ve mukataaları;
- C) Reddiyat;
- D) Tekâüt, dul ve yetim tahsisatı.

MADDE 9. — Aynen.

MADDE 10. — Devlet denizyolları işletme umum müdürlüğüne ait vasıtalarda meccanen veya tenzilâtı ücretle seyahat edecekler, teşkilât kanuniyle tâyin edilinceye kadar Münakalât vekâletince tasdik edilecek esaslar dairesinde tesbit edilir.

MADDE 11. — Devlet denizyolları ve limanları işletme umum müdürlüklerinin teşkilât ve vazifelerine dair olan (3633) sayılı kanunun 4 ncü maddesinin ihrakiye, kömür tahmil ve tahliyesiyle su verme inhisar hükümleri 1942 malî yılı içinde Denizyolları umum müdürlüğü vasıtaları ihtiyacı için tatbik olunmaz. Bu hizmetler kendi vasıtalarıyla yapılır.

MADDE 12. — Yeni hatlar ve iskeleler ve acentalıklar açılması, sefer ve gemi adedinin artması, iş ve sipariş hacimlerinin genişlemesi, malzeme fiyatlarının yükselmesi gibi iktisadi ve ticari sebepler dolayısıyla normal vaziyetlere göre tahmin edilen bütçedeki işletme ve personel tahsisatı kâfi gelmediği ve derhal munzam tahsisat istihsaline de imkân bulunmadığı takdirde işletme faaliyetine hâlel gelmemesi için varidat fazlasından karşılanmak ve ilk içtimada Büyük Millet Meclisinin tasdikına arz edilmek şartıyla İcra Vekilleri Heyetinin tasvibiyle masraf bütçesinin 1 nci ve 7 nci fasıllarına tahsisat ilâvesi caizdir.

MADDE 13. — Devlet denizyolları İşletme umum müdürlüğü malzeme, nakil vasıtalarıyla bunlara ait makine, alât ve edevat mubayaası

hususları için senesi bütçesindeki tahsisatın nisfını geçmemek şartıyla ve Mûnakalât vekâletinin izniyle âti senelere sâri mukaveleler aktine mezundur.

MADDE 14. — Devlet denizyolları İşletme umum müdürlüğü Mûnakalât vekâletinin izniyle ve üç seneyi geçmemek üzere gelecek yıllara geçici icar ve isticar mukaveleleri akdedebilir.

MADDE 15. — Muayyen tarifeli vesait ile seyahat eden yolculardan alınacak nakliyat resmi hakkındaki 472 sayılı kanuna müzeyyel 2030 sayılı kanunun 1 nci ve biletler üzerinden nakden istifa olunan damga resminin malsandıklarına teslimi hakkındaki 3478 sayılı kanunun 12 nci maddeleriyle tâyin edilen 45 er günlük müddetler Devlet denizyolları İşletme umum müdürlüğü için 75 er güne iblâğ edilmiştir.

MADDE 16. — Devlet Denizyollarına ait fabrika ve atelyelerde toplu olarak çalıştırılan işçilere çalıştıkları günlerde ve günde bir defaya mahsus olmak üzere parasız yemek verilir.

MADDE 17. — Aynen.

MADDE 18. — Aynen.

MADDE 11. — Bu kanun 1 haziran 1942 tarihinden itibaren meridir.

MADDE 12. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye ve Mûnakalât vekilleri memurdur.

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>H. Menemencioğlu</i>	<i>A. R. Artunkal</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Fayık Öztrak</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>Sırrı Day</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>
Mü. V.		Ti. V.
<i>F. Engin</i>		<i>M. Ökmen</i>

A - CETVELİ

R.	M.	Muhassasatın nev'i	1941 Mali yılı tahsisatı Lira	1942 mali yılı için Hükümetçe talep edilen Lira	Encümence kabul edilen Lira
		<i>Birinci kısım</i>			
1		Ücret ve yevmiyeler ve 4178 sayılı kanuna göre verilecek zamlar			
	1	Daimî memurlar	1 665 900	1 998 000	1 997 000
	2	Müteferrik müstahdemler	975 840	1 500 000	1 500 000
	3	Muvakkat müstahdemler	4 260	5 000	5 000
	4	Çocuk zammı [Ücretlilerin zammı da bu tertipten verilir.]	0	0	1 000
		Fasıl yekûnu	2 646 000	3 503 000	3 503 000
2		Harcırah			
	1	Daimî memuriyet harcırahi	2 000	2 500	2 500
	2	Muvakkat memuriyet harcırahi	8 500	10 000	10 000
	3	Devir ve teftiş harcırahi	2 500	2 500	2 500
		Fasıl yekûnu	13 000	15 000	15 000
3		Ecnebi memleketlere gönderilecek memur ve talebelerin ücret ve harcırah ve masrafları			
	1	Ecnebi memleketler harcırahiyle tahsilde bulunan talebe ve memur ve müstahdemlerin yevmiye ve sair her türlü zaruri masrafları	115 000	115 000	115 000
	2	Ecnebi mütehassıslar ücret ve masrafları	14 700	14 700	14 700
		Fasıl yekûnu	129 700	129 700	129 700
4		İçtimai yardımlar, tahsisat, tazminatlar			
	1	Tekaüt, dul ve yetim maaşları karşılığı olarak tekaüt sandığına ödenecek meblâğ	85 000	102 000	102 000
	2	3137 sayılı kanun mucibince memurlar için tekaüt sandığına verilecek % 5 munzam aidat	55 000	55 000	55 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1941	1942 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
	3	1683 sayılı kanun mucibince verilecek tekaüt ikramiyeleriyle memurlara ve ailelerine ödenecek tazminat	2 000	2 000	2 000
	4	Memur ve müstahdemlerle aileleri efradınının tedavi, sıhhi muavenet ve cenaze masrafları	24 000	30 000	30 000
	5	Memur ve müstahdemlere verilecek hizmet elbisesi ve teferuatı bedelleri	30 000	45 000	45 000
	6	Kadro ve teşkilât dolayısıyla açıkta kalacaklara verilecek ücret ve tazminat	3 000	1	1
	7	3633 sayılı kanununun 31 nci maddesi mucibince verilecek ikramiye, tâli tahsisat ve sair ücretler	25 000	25 000	25 000
	8	İş kanunu mucibince amele tedavi ve ölüm yardımlarıyla iş kazaları tazminatı	5 000	5 000	5 000
	9	Beden terbiyesi kanununa tevfikan memurin spor teşkilâtı masrafları	1 000	1 000	1 000
		Fasıl yekûnu	230 000	265 001	265 001
5		Mütenevvi masraflar			
	1	Talebe yetiştirme ve fabrikalar ve amele ve çırak kurslarıyla stajiyerlerin bilûmum masrafları	5 000	24 000	24 000
	2	3137 sayılı kanun mucibince tekaüt sandığına verilecek masaş ve masraf hissesi	3 560	5 000	5 000
	3	Faiz, komisyon ve aciyolarla akçe farkları	80 000	50 000	50 000
	4	Eski seneler borçları ve red-diyat	5 000	5 000	5 000
	5	Beynelmîlel kongrelere iştirak masrafları	1	1	1
	6	Pasif korunma tertibat ve masrafları	1 000	1 000	1 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1941	1942 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
	7	Temsil masrafları [Misafir kabul ve kutlulama masrafları dahil.]	2 000	2 000	2 000
	8	Gayrimelhuz masraflar	1 000	1 000	1 000
		Fasıl yekûnu	97 561	88 001	88 001
6		Daimî idare masrafları			
	1	Kırtasiye, matbu evrak, ilân, reklâm, kitap, mecmua ve gazete bedeli ve masraflarıyla telif ücretleri, Denizyolları ve limanları mecmuasına yardım [Matbaa, işçilik ve masrafları dahil.]	40 000	60 000	60 000
	2	Posta, telgraf, telefon, telsiz ve radyo ücret ve masrafları	20 000	30 000	30 000
	3	Binalar ve müştemilâtı tenvir, teshin ve su masrafları	15 000	15 000	15 000
	4	İdare binaları icar bedelleri	8 500	8 000	8 000
	5	Mahkeme ve noter harç ve masraflarıyla hakem ve dispeççi ücret ve masrafları	1 000	1 000	1 000
	6	Serbest avukat ve müşavir ücret ve aidatı	4 000	4 000	4 000
	7	Mefruşat ve demirbaş	26 000	30 000	30 000
	8	İdare binaları ve müştemilâtı bakım ve tamirleriyle tadil, istihlâk, satın alma bedel ve masrafları ve mebani ve ambarlar sigorta bedelleri	23 000	23 000	23 000
	9	İrat getiren emlâk vergi ve resimleri ve mukataa bedeli	1 000	1 000	1 000
	10	Müteferrik masraflar	15 000	10 000	10 000
		Fasıl yekûnu	153 500	182 000	182 000
7		İşletme masrafları			
	1	Nakil, kurtarma ve hizmet için kullanılan bilûmum kara ve deniz vasıtalarının sefer ve sair her nevi istihlâk ve istimal edilecek mevât ve malzeme bedelleri ve bilûmum masrafları	2 700 000	2 500 000	2 500 000

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1941	1942 mali yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
	2	Haliç ve fabrika ve havuzları ve İstinye dok ve fabrikasıyla atelyelerin, (hariç atelyelere verilecek siparişler dahil) idare gemilerinin tamir, tecdit ve inşalarına ait her türlü işçilik, tamir mevat ve malzemesi bedelleriyle sair bilûmum işletme masrafları	1 000 000	1 500 000	1 500 000
	3	Gemi iâşe masraflarıyla otel ve lokanta ve büfe levazımı ve sair bilûmum işletme masrafları	120 000	200 000	200 000
	4	Deniz vasıtalarının bilcümle rûsum ve palamar masrafları	425 000	350 000	350 000
	5	Acentalar aidatı ve bilet satış komisyonlarıyla gemi kurtarma, ihbariye aidat ve komisyonları ve cezalı navlunlar aidatı	120 000	1	1
	6	Ticari eşya tahmil ve tahliye, ambar hizmetleri ve aktarma masrafları	210 000	275 000	275 000
	7	Yük, hasar ve zayiat tazminleri ve avarya masrafları	5 000	5 000	5 000
	8	Bilûmum işletme binalarıyla fabrika ve doklar ve atelyelerin ve tesisat ve iskelelerle burarlardaki makine, alât ve edevat ve teçhizat ve kara vasıtalarıyla demirbaşların tamir, tadil, bakım, inşa, tesis, istimlâk, satınalma, tecdit ve tezyit bedel ve masrafları ile gemi mu-bayaa bedelleri ve etüt ve proje masrafları	250 000	250 000	250 000
	9	Tahlis yardımı ve müsademe masraf ve tazminleri	5 516	5 000	5 000
Fasıl yekûnu			4 835 516	5 085 001	5 085 001

F.	M.	Muhassasatın nev'i	1941	1942 malî yılı için	
			Mali yılı tahsisatı Lira	Hükûmetçe talep edilen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
		Tecdit sermayesi ve dahili sigorta karşılığı			
	0	Tecdit sermayesi	1	0	0
	0	Deniz vesaiti sigorta sermayesi	25 000	0	0
		Fasıl yekûnu	25 001	0	0
8		Sosyete şilebin mubayaası için çıkarılan bononun itfa ve sair acyo masrafları	0	226 740	226 740
9		Cumhuriyet Merkez bankası hissesi	81 300	94 944	94 944
		Birinci kısım yekûnu	8 211 578	9 589 387	9 589 387
		<i>İkinci kısım</i>			
10		Devlet Reisine ait deniz vasıtalarının bilûmum ücret ve işletme masrafları	494 400	494 400	494 400
		UMUMİ YEKÛN	8 705 978	10 083 787	10 083 787

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nev'i	1941	1942 malî yılı için	
			Mali yılı muhammenatı Lira	Hükûmetçe tahmin edilen Lira	Encümençe tahmin edilen Lira
<i>Birinci kısım</i>					
1		İşletme hasılatı			
	1	Muntazam posta seferleri hasılatı	5 525 000	6 100 000	6 100 000
	2	İstanbul ve civarı iç hatlar ve Yalova hattı hasılatı	1 200 000	1 250 000	1 250 000
	3	İzmir körfez hattı hasılatı	230 000	230 000	230 000
	4	Zuhurat seferleri hasılatı	300 000	300 000	300 000
	5	Van işletmesi hasılatı	50 000	50 000	50 000
	6	Haliç işletme hasılatı	0	170 000	170 000
		Fasıl yekûnu	7 305 000	8 100 000	8 100 000
2		Tâli işletmeler hasılatı			
	1	Fabrikalar, doklar ve atelyeler hasılatı	250 000	250 000	250 000
	2	Gemi kurtarma hasılatı	300 000	250 000	250 000
	3	Kılavuzluk ve romorkörcülük hasılatı	70 000	100 000	100 000
	4	Şilepçilik hasılatı	225 000	800 000	800 000
		Fasıl yekûnu	845 000	1 400 000	1 400 000
3		Müteferrik hasılat	63 000	90 000	90 000
		Birinci kısım yekûnu	8 213 000	9 590 000	9 590 000
<i>İkinci kısım</i>					
4		Devlet Reisine ait deniz vasıtaları için umumî muvazeneden yardım	494 400	494 400	494 400
		UMUMİ YEKÛN	8 707 400	10 084 400	10 084 400

D - CETVELİ

Aded	No.	Nev'i	Markası	Plâka No.	Tahsis edilen işin mahiyeti	Mubayaa		Mubayaa tarihi
						Miadı	bedeli Lira	
1	262	Kamyonet	Diyaman	75180	İstinye dok fabrikasında yük ve malzeme nakliyatı	4	2 545	1938
1	304	>	Ford	4340593	Haliç fabrika ve havuzlarında yük ve malzeme nakliyatı	4	2 349	1937
1	195	>		8998865	Fabrika ve havuzlar, çamaşırhane hizmetinde	4	1 961	1934
1		Kamyon			Yeniden mubayaa olunacaktır.			
1		Deniz motörü	Denizyolları 1	1095	Servis hizmetinde	15	10 000	1936
1		> >	Çankaya	6536	> >	15	7 050	1928
1		> >			Fabrika, havuzlar servis hizmetinde	15	2 738	1928